

**Sprawozdanie z I zjazdu Interdyscyplinarnych Studiów Polarnych na Wydziale
Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu w dniach 5-7 listopada 2014 r.**

Jednym z zadań Centrum Studiów Polarnych jest kształcenie młodej kadry naukowej. W tym celu utworzono studia doktoranckie, w których uczestniczy 20 doktorantów z trzech jednostek: Uniwersytetu Śląskiego, Instytutu Geofizyki PAN oraz Instytutu Oceanologii PAN. Zajęcia dydaktyczne dla doktorantów będą organizowane na przemian w siedzibach tych trzech jednostek: w Sosnowcu, Warszawie oraz w Sopocie. Pierwszy zjazd Interdyscyplinarnych Studiów Polarnych miał miejsce w dniach 5-7.11. 2014 r. w Sosnowcu. Zjazd składał się z trzech części: integracyjnej (5.11.2014) oraz dydaktycznej i inauguracyjnej w dniach 6-7.11.2014.

W dniu 5.11.2014 r. w hotelu „Dąbrowiak” miał miejsce „wieczór integracyjny”, na którym doktoranci mieli okazję zapoznać się ze sobą oraz z pracownikami Biura Centrum Studiów Polarnych. Każdy z doktorantów przedstawił swoje naukowe i pozanaukowe zainteresowania. Wieczór upłynął w miłej i przyjaznej atmosferze.

Dnia 6.11.2014 r. rozpoczęły się zajęcia z przedmiotu – *Środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki: lodowce uchodzące do morza i wzrost poziomu oceanu światowego* – na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego. Pierwszy wykład poprowadził prof. Jacek Jania, który omówił m.in. założenia i wyniki projektu ice2sea, w tym wpływ częstszych wezbrań sztormowych na abrazję polskich wybrzeży. Główne zagadnienia poruszane na wykładzie były związane z tematyką dotyczącą kriosfery. Omówiony został m.in. ruch lodowca (prawo Glena), szarże lodowcowe (na przykładzie lodowca Nathorst położonego w Van Keulenfjorden) oraz wpływ topnienia lodowców na wzrost poziomu mórz i oceanów.

Następnymi zajęciami było seminarium połączone z treściami wykładu prof. Jani prowadzone w dwóch grup ćwiczeniowych. Zajęcia poprowadziła dr inż. Małgorzata Błaszczuk. Na seminarium doktoranci pracowali przy stanowiskach komputerowych. Zajęcia dotyczyły wykorzystania technik teledetekcyjnych, w tym analiz obrazów satelitarnych w celu rozpoznania/klasyfikacji różnych form terenu na przykładzie Svalbardu. Doktoranci analizowali zdjęcia satelitarne, wykonywali obliczenia oraz udzielali odpowiedzi na pytania stawiane przez prowadzącą zajęcia.

W dniu 7.11.2014 r. w godzinach porannych odbył się drugi wykład z przedmiotu *Środowisko przyrodnicze Arktyki i Antarktyki: lodowce uchodzące do morza i wzrost poziomu oceanu światowego* poprowadzony przez dr Dariusza Ignatiuka. Prowadzący poruszył zagadnienia dotyczące bilansu masy lodowców w świetle zmian klimatycznych. Wyjaśnił zagadnienia

dotyczące linii równowagi bilansowej (ELA), typologii lodowców, z szczególnym uwzględnieniem podziału lodowców politermalnych. Ponadto, dr Ignatiuk przedstawił metody określenia termiki lodowca, metody badania masy lodowca oraz metody badania elementów bilansu lodowca.

Po części dydaktycznej, o godzinie 11.00 rozpoczęła się uroczysta inauguracja Interdyscyplinarnych Studiów Polarnych, w której uczestniczyli doktoranci, sześciuosobowa Międzynarodowa Rada Naukowa (prof. Jon Ove Hagen, prof. Andrew Hodson, prof. Ursula Schauer, prof. Robert Ettema, prof. Ole Jørgen Lønne, prof. Francisco Navarro) oraz Zarząd Centrum Studiów Polarnych (CSP), jak również profesorowie i doktorzy z jednostek tworzących Centrum, w tym opiekunowie i promotorzy doktorantów ISP. Na uroczystości pojawili się także goście specjalni - m.in. Ambasador Królestwa Norwegii - Karsten Klepsvik, Sekretarz Ambasady Argentyńskiej Miguel Cuña.

Inaugurację poprowadził prof. Jacek Jania. Ze względu na obecność zagranicznych gości uroczystość odbyła się zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Pierwsza część inauguracji obejmowała wysłuchanie hymnu Polski, przedstawienie najważniejszych gości, przemowy Zarządu CSP oraz oracje Ambasadora Królestwa Norwegii i Sekretarza Ambasady Argentyny. Zaprezentowano także nagranie przemowy Ambasadora Kanady - Alexandry Bugailiskis, która nie mogła uczestniczyć w uroczystości. Następnie prof. Jania zaprosił każdego doktoranta na podium, gdzie nastąpiło ślubowanie doktorantów oraz wręczenie im indeksów. Po tej części odbył się inauguracyjny wykład światowej sławy glaciologa, prof. J.O. Hagen pt. „Global glaciers and sea-level changes”. Prof. Hagen przedstawił m.in. prognozę wzrostu poziomu wszechoceanu do 2100 r., kładąc główny nacisk na największe rezerwuary słodkiej wody w lodowcach Grenlandii oraz Antarktydy. Równocześnie z trwającym wykładem Radio Katowice przeprowadziło wywiad z wybranymi doktorantami ISP. Po wystąpieniu prof. Hagen nastąpiła przerwa na lunch, a po niej rozpoczęła się druga część uroczystości, która obejmowała prezentacje trzech jednostek tworzących Centrum Studiów Polarnych: Instytutu Geofizyk PAN, Instytutu Oceanologii PAN oraz Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego. Wystąpienia kierowników jednostek dotyczyły m.in. zasobów kadrowych, zakresu działań jednostek oraz udziału w ważniejszych projektach. Następnie prof. Jania przybliżył słuchaczom krótką historię polskich badań w obszarach polarnych, przedstawiając sylwetki znanych polskich badaczy. Zwieńczeniem jego wypowiedzi była prezentacja na temat celów strategicznych Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) - Centrum Studiów Polarnych wraz z jego finansowaniem. Po uroczystości nastąpił czas na komentarze i dyskusje. Inauguracja zakończyła się około godziny 17.00.